Overgewicht en obesitas bij kinderen

Haio: WIGGERS Anne Marieke , U.G.
Promotor: BASTIAENS Hilde , U.A.
Praktijkopleider: Beutels Michel , Vandenabeele Tine

Context: De prevalentie van overgewicht bij kinderen is de afgelopen decennia, zeker ook in de huisartsenpraktijk, toegenomen. De rol en taakverdeling van de (Vlaamse) huisarts in de aanpak van deze problematiek is onduidelijk.

Onderzoeksvraag: Zijn huisartsen meer geneigd om overgewicht bij kinderen aan te pakken aan de hand van een praktijkinstrument zoals een flowchart?

Methode: Deel 1: Recente master en MaNaMa-thesissen (huisarts)geneeskunde kaderend in overgewicht bij kinderen werden gelezen. Nationale en internationale richtlijnen werden opgezocht en beoordeeld; de belangrijkste richtlijnen werden gebruikt om een flowchart mee samen te stellen. De flowchart bestaat uit alle stappen gaande van de aanmelding tot en met de behandeling van kinderen met overgewicht door de huisarts. De flowchart werd bestudeerd in een focusgroep met vijf huisartsen. Feedback werd gebruikt om de flowchart te herzien. Deel 2: Deze herziene versie werd vervolgens gedurende drie maanden getest in de praktijk door acht huisartsen. Aan de hand van semi-gestructureerde interviews werden de ervaringen geëvalueerd. De resultaten werden verwerkt via thematische analyse. Deelnemers: De focusgroep bestond uit vijf deelnemende huisartsen. De interviews werden afgenomen bij acht huisartsen. De groep huisartsen was gevarieerd in geslacht, leeftijd, werkervaring, soort praktijk en locatie van praktijk. Zowel academische als niet-academische huisartsen namen deel aan de studie.

Resultaten: Een flowchart werd samengesteld op basis van vijf recente richtlijnen. Sommige thema's in de richtlijnen kwamen overeen, terwijl bij andere geen consensus werd bereikt. Slechts drie van de acht deelnemende huisartsen uit de interventiestudie pasten de flowchart (gedeeltelijk) toe in de praktijk. Daarom is bij het afnemen en analyseren van de interviews de focus verlegd van de praktische evaluatie van de flowchart naar de drempels van huisartsen om de tool te gebruiken. Naast drempels als tijdsgebrek en psychologische factoren komt ook naar boven dat er beperkte kennis over dit onderwerp is onder huisartsen. De prevalentie wordt systematisch onderschat. De taakomschrijving van de huisarts was voordien onduidelijk. De hulpvraag komt zelden van de kinderen en/of ouders; er is een duidelijke taak weggelegd voor huisartsen om kinderen hierop aan te spreken. De flowchart geeft meer zekerheid, houvast en een duidelijke taakomschrijving voor de huisarts. Een compactere versie is nodig om tijdens de raadpleging te kunnen gebruiken.

Conclusie: Overgewicht bij kinderen is belangrijk en prevalent. Huisartsen zijn de aangewezen personen om dit probleem bespreekbaar te maken met kinderen en/of hun ouders en zouden hun verantwoordelijkheid hierin moeten nemen. De verdere stappen in de aanpak kunnen naargelang arts- en patiëntprofiel door de huisarts of door andere hulpverleners worden voorzien. Een praktische tool als een flowchart kan bijdragen tot een duidelijkere taakomschrijving en betere praktijkvoering van de huisarts. Uit toekomstig onderzoek moet nog blijken of instrumenten zoals deze flowchart en bijscholingen leiden tot een hogere graad van diagnostisering en aanpak van overgewicht bij kinderen.